Rok XV. Lwów, dnia 15. grudnia 1928 Nr. 24.

POWSZECHNA GAZETA MŁYNARSKA

ORGAN „KOŁA MŁYNARZY"

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Boimów l. 3. — Telefon 148. — P. K. O. Nr. 142.326.

Wychodzi dwa razy miesięcznie. Redakcja rękopisów nie zwraca.

PRENUMERATA: kwartalna dla członków 3 zł. dla nieczłonków 5 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

Do ogółu Młynarzy.

Na wystawie Krajowej w Poznaniu w roku 1929 musi być reprezentowany godnie przemysł młynarski. Kto potrafi wykazać Swoje prace i wyniki tego cenią i z nim się liczą. Koło Młynarzy zadecydowało brać udział w Wystawie w Poznaniu i urządzi:

a) przegląd obrazowy działalności od początku Swego założenia,

b) gremialną wycieczkę młynarzy na Wystawę,

c) reklamę przez wydanie specjalnego numeru wystawowego Powszechnej Gazety Młynarskiej.

Koło Młynarzy chcąc zrealizować wymienione zamierzenia potrzebuje odpowiednich funduszów i dlatego wzywa wszystkich członków, sympatyków, którym przemysł młynarski leży na sercu, aby na ten cel złożył każdy **4 zł.** najdalej do 10. lutego 1929.

Pieniądze można wysyłać do Biura Koła Młynarzy lub do P. K. O. Nr. 142326.

Ponieważ pieniądze zebrane tą drogą są nieodzownie potrzebne do urządzenia Wystawy i należytego przedstawienia pracy dokonanej, Koła Młynarzy przed szerokiemi kołami społeczeństwa zwiedzającemi Wystawę krajową w Poznanin, Koło Młynarzy żywi przekonanie, że wszyscy doceniając **doniosłość akcji podjętej dla postępu Koła Młynarzy i rozwoju przemysłu młynarskiego, chętnie złożą w przypisanym terminie tak drobną kwotę.**

Wszystkim naszym Czytelnikom zasyłamy życzenia WESOŁYCH ŚWIĄT.

Zjazd młynarzy we Lwowie.

Dia 9. b. m. odbył się we Lwowie Zjazd właścicieli i dzierzawców młynów małopolskich w sali Instytutu Technologicznego. Obradowało 100 delegatów pod przewodnictwem posła Wiszniewskiego — pióro trzymał p, Stasiak. Sprawę potrzeby silnej organizacji, ograniczeń przemiałowych i z tym związanych kontroli władz, ustalenia cen za przemiał, podatków oraz pożyczek inwestycyjnych, referował szczegółowo inż. Bruliński.

Nad tak aktualnym referatem wyłoniła się szeroka dyskusja w której brali udział pp.: dr. Heine, Stebnicki, Stasiuk, Wiszniewski, Welzer, Słota, Meck, Głowacki, Kapusta, Dronowicz i. w. in., poczem uchwalono następujące rezolucje:

Poruczyć sprawę dalszego bronienia praw młynarstwa wobec obecnych rozporządzeń rządowych co do ograniczenia przemiału i z tem związanej kontroli dotychczasowej swojej Organizacji „Koło Młynarzy" jako jedynej instytucji broniącej interesów przemysłu młynarskiego.

Stworzyć w łonie Koła Młynarzy osobny oddział właścicieli i dzierżawców młynów i wezwać wszystkich właścicieli i dzierżawców młynów w Małopolsce do gremialnego przystępowania na członków.

Wezwać wszystkie inne organizacje do wspólnego łączenia się z Kolem Młynarzy, dla uzyskania jednolitej akbji zorganizowania przemysłu i uzyskania koniecznego wpływu u władz decydujących 'a uniknięcia ujemnego działania wskutek rozdrobnienia.

Uzyskać prawo współdziałania delegatów Koła Młynarzy przy kontroli przemiału zboża w młynach.

Wykazać społeczeństwu brak zupełnej oszczędności przy ograniczeniu przemiału pszenicy.

Dla ujednostajnienia sprawiedliwego i koniecznego wynagrodzenia za przemiał ze względu na wy-

sokie obciążenia podatkowe socjalnie i t. d. ustalić wytyczną cenę za przemiał jednego kwintala na pytel w wysokości 10 procent wartości pszenicy.

W sprawie podatków i pożyczek inwestycyjnych poruczyć Kołu Młynarzy dokładne zbadanie przyczyn dlaczego przemysł młynarski jest tak po macoszemu traktowany i jakie środki zaradcze będą najbardziej wskazane.

Po wyczerpaniu porządku, przewodniczący wezwał zebranych do intenzywnej współpracy z Organizacją, popierania „Gazety Młynarskiej“ jako jedynego łącznika i informatora między poszczególnymi członkami a Organizacją, o ile przemysł młynarski chce uzyskać te prawa, jakie mu się słusznie należą.

Wkońcu wybrano Komitet do współpracy z Organizacją złożony z pp. Wiszniewskiego, Welzera, Dronowicza, Głowuka, inż. Helda, Głowackiego, Kapusty i Schuldenfreia.

W sprawie rozporządzenia o przemiale pszenicy na mąkę 65%.

Aby uświadomić ogół młynarzy o opinji, jaka panuje wśród sfer miarodajnych i decydujących, zamieszczamy w całości artykuł wydrukowany w „Słowie Polskim“ Nr. 338 z dnia 7. grudnia 1928:

„Rozporządzenie o przemiale pszenicy na mąkę 65% wywołało szereg zastrzeżeń ze strony młynarzy i również dość niechętnie zostało przyjęte przez piekarzy. Twierdzą oni, że rozporządzenie powyższe nie zostało gruntownie przemyślane i że jest improwizacją zgoła niepotrzebną, a nawet szkodliwą. Sprawa ta przedstawia się jednak zupełnie inaczej. Czynniki miarodajne przed wydaniem rozporządzenia zasięgnęły rad rzeczoznawców. Opinja rzeczoznawców była decydującą przy wydaniu omawianego rozporządzenia.

Dwa są zasadnicze zarzuty, podnoszone przez zainteresowanych młynarzy, a mianowicie: po 1. ilość mąki pszennej mimo przemiału 65% pozostanie taka sama, jak dotychczas, wszelkie więc twierdzenie o bardziej racjonalnem wykorzystaniu istniejących zapasów pszenicy jest tylko frazesem. Po 2. kontrola jakośc przemiału jest niemal niewykonalna.

Przystąpmy do zbadania pierwszego zarzutu.

Przy przemiale pszenicy krajowej otrzymuje się zwykle do 65% mąki jasnej, a około 70% mąki ciemniejszej. Mąka jasna produkowana jest w dwóch gatunkach — najlepszych co do białości — w różnych miejscowościach i jest znakowana różnie; przyjmujemy znakowanie warszawskie — i tak jeden gatunek 4/0 A. tak zwany luksusowy, oraz drugi 4/0. Wyciąg mąki pierwszego gatunku wynosi normalnie od 30—40% zależnie od sprawności technicznej młyna, przeciętnie może być przyjęty na 35%. Wyciąg drugiego gatunku wynosi 30%, a mąki ciemniejszej około 7%. Tak więc ogólny wyciąg mąki pszennej przedstawia się następująco: mąki pierwszego gatunku luksusowej 35%, mąki drugiego gatunku 4/0 30%, mąki ciemniejszej 7% — razem 72%.

Większe zróżniczkowanie gatunków nie ma decydującego znaczenia ani co do jakości, ani co do ceny mąki.

Rozporządzenie o 65% przemiale pszenicy dotyczy właściwie dwóch pierwszych gatunków mąki, pozostawiając bez zmiany trzeci gatunek zarówno co do jakości i ceny. Mąka 65% powstaje przez połączenie dwóch pierwszych gatunków 35%+30%=65%. Cena tej mąki wypośrodkuje się z cen mąki luksusowej, a mąki 4/0, będzie wyższa o 5% od ceny mąki 4/0; konsument dawnej mąki 4/0 otrzyma mąkę droższą, lecz bardziej odżywczą.

Na rynku towarem kurantowym, t. j. bardziej poszukiwanym była dotąd mąka pszenna luksusowa, pozostałe gatunki miały mniej nabywców. Tu właśnie leży sedno zagadnienia. Przeciwnicy omawianego rozporządzenia żonglują faktem, że zarówno przed, jak i po wydaniu rozporządzenia ilość mąki pszennej wyciągnięta z kilograma pszenicy pozostaje ta sama, a mianowicie 72% kilograma. Święta prawda. Zachodzi jednak ta zasadnicza różnica, że przed wydaniem tego rozporządzenia głównym towarem na rynku mąki pszennej była mąka luksusowa, której wyciąg z kilograma pszenicy wynosił 35% kg., po wydaniu zaś niniejszego rozporządzenia będzie mąka 65%, której to mąki kilogram pszenicy da 65% kg, co oczywiście stanowi bardziej racjonalne wykorzystanie istniejących zasobów ziarna. Mąka 65% co do białości minimalnie różni się od mąki luksusowej, natomiast przewyższa ją wartością odżywczą. Wprowadzenie mąki 65% ma wprawdzie jedną ujemną stronę, jak już zaznaczyliśmy wyżej, będzie bowiem o 5% droższa od mąki drugiego gatunku 4/0, co jednak wobec większej treściwości mąki 65% nie ma większego znaczenia. Tak więc widzimy, że pierwszy zarzut nie wytrzymuje krytyki.

Tak samo ma się rzecz z drugim. Zbadanie procentowości mąki jest istotnie dość trudne, bynajmniej jednak nie jest niewykonalne. W młynach wielkich, które produkują około 50% całej ilości mąki pszennej kontrola przemiału będzie dość łatwa, młyny małe zaś, gdzie rzeczywiście kontrola jest trudna, mąki luksusowej prawie nie produkują wskutek braku odpowiednich urządzeń, jak płókarni ziarna, wialni do kaszek pszennych, detaszerów, czego małe młyny wogóle nie posiadają. Widzimy więc, że i drugi zarzut o niemożliwości przeprowadzenia kontroli jest również niesłuszny. Czynniki miarodajne przy wprowadzeniu omawianrgo rozporządzenia prócz bardziej racjonalnego wykorzystania istniejących zapasów ziarna miały na celu zaprowadzenie standaryzacji mąki pszennej jednego typu, przy różnorodności bowiem typów kontrola jest trudna nawet dla czynników powołanych, a niemożliwa dla konsumenta“.

Ogół młynarski winien zainteresować się tym artykułem. Upraszamy o jak najliczniejsze nadsyłanie do Redakcji naszej swoich spostrzeżeń abyśmy mogli oparci na takim materjale, dać stosowną odpowiedź.

Ustalenie typu 65 procentowej mąki pszennej.

W Zakładzie Miejskim badania żywności we Lwowie, odbyła się konferencja z inicjatywy Województwa przy współudziale reprezentantów przemysłu młynarskiego, piekarskiego i reprezentacji konsumentów, celem ustalenia typu 65% mąki pszennej. Do Zskładu badania żywności nadeszły z polecenia Województwa z wszystkich młynów próbki mąki pszennej, które zostały dokładnie przez Urząd analitycznie zbadane i poddane wszelkim próbom celem ustalenia stopnia przemiału.

Przysłane mąki ze wszystkich trzech Województw wschodniej Małopolski były w 97% co do stopnia przemiału jednakie. Reprezentanci przemysłu młynarskiego żażądali, przed ustaleniem typu mąki, zniesienia prawa sprzedaży mąki luksusowej i wprowadzenia takich ograniczeń, aby młynarze nie mogli potajemnie przemielać na mąki o niższym procencie. Po przeprowadzeniu szerokiej w tym kierunku dyskusji zdaje się, że Województwo, chcąc umożliwić kontrolę mąki pszennej, ustali w pierwszym rzędzie średni typ mąki pszennej, poczem przystąpi do zrealizowania dalszych postulatów młynarstwa.

Z chwilą, gdy typ takiej mąki zostanie ustalony, zawiadomimy ogół młynarzy i pouczymy jak dalej postępować.

W sprawie kontroli przemiału.

Podajemy do wiadomości, że obecnie zostali ustaleni Delegaci Koła Młynarzy do Komisji dla kontroli przemiału w Województwie lwowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem. Wszelkich bliższych informacyj udziela biuro Organizacji.

Z KOŃCEM ROKU NALEŻY WYRÓWNAĆ SWOJEJ ORGANIZACJI ZALEGŁE WKŁADKI.

Komunikaty Stowarzyszenia.

PORADNIA I POGADANKI ZAWODOWE.

Dnia 9. grudnia odbyło się pierwsze zebranie pod przewodnictwem p. Stanisława Inglota, który udzielał interesowanym wszelkich informacji i wskazówek, stosownie do zadawanych mu pytań. Zainteresowanie się było nadspodziewanie wielkie i to właśnie świadczy o tem, że zainicjowanie tego rodzaju zebrań jest dla przemysłu młynarskiego bardzo wskazane i cenne.

Przemysł młynarski po skończonej wojnie zeszedł pod względem prowadzenia, na niewłaściwe tory i wykazywał brak technicznej programowości. Chwilowe większe zarobki przyćmiły horyzont racjonalnej ekspansji, a bezplanowy wzrost młynów, wytworzył nienormalną konkurencję. Te i t. p. wyłonione trudności, zmniejszyły w pierwszym rzędzie dochodowość i zmusiły właścicieli jak też kierowników do przygotowania takich środków zaradczych, by przemysł mógł ekonomicznie pracować. Z tego więc powodu poradnia i pogadanki zawodowe mają dla przemysłu młynarskiego pierwszorzędne znaczenie. zwłaszcza obecnie przy ogólnem dążeniu ustalenia jednego typu mąki. Szerszy współudział właścicieli i kierowników jest nader wskazanym.

Następne posiedzenie odbędzie się w niedzielę dnia 13. stycznia 1929 r. o godz. 10-tej rano w biurach Koła Młynarzy — Lwów, Boimów 3.

Z POWIATU ZBOROWSKIEGO.

Na Zgromadzeniu powiatowem w którem brali udział pp.: dr. Heyne z Jackowiec, Stebnicki i Dancer. z Jeziernef, Kleiner i Jankowski z Olejowa, Pfeffer z Iwaczowa, Bryl z Beremowiec uchwalono pobierać za przemiał ziarna na razówkę zł. 2·50, na pytel zł. 5 lub miarkę 8 kg. za razówkę, 12 kg. za pytel pszenicy, 15 kg. za pytel żyta, 17 kg. za pytel jęczmienia.

NIEZDROWA KONKURENCJA.

W powiecie sokalskim niektóre młyny zremontowane, chcąc zjednać sobie klientelę, rozsyłają po wsiach ogłoszcnia: Młyn parowy zawiadamia P. T. gospodarzy, że po przeprowadzeniu remontu został uruchomione. Wymiela pytel zł 3 — razówkę zł. 1·50. Za wszelkie braki i decesy odpowiada Zarząd młynu.

Sama treść wystarczy, aby nabrać przekonania o nierealnej reklamie i szkodliwości formy dla samego przemysłu. O ile tego rodzaju niewłaściwości będą nadal miały miejsce, podamy całą sprawę publicznej dyskusji. **Należy raz uzdrowić przemysł młynarski**

Czas zapłacić prenumeratę.

ZAPŁACILI PRENUMERATĘ „GAZETY MŁYNARSKIEJ" OD 8/XI. DO 15/XII. 1928:

	rok 1927	1928	1929
Fedorowicz Stanisław		III, IV kw.	
Staats Adolf		IV „	
Litwak Henryk		I, II, III, IV „	
Gniewosz Aleksander		II, III, IV „	
Repetyło Szymon		III „	
Paszkowski Adam		IV „	
Zarawski Maciej		I, II, III, IV „	
Jenkner Maksymiljan		II, III, IV „	
Boski Jan		III, IV „	

Szczyradłowski G.	II, III, IV;	I, II, III, IV	„	
Kaczmarz Piotr		I, II, III, IV	„	
Łotocki Bazyli		II, III, IV	„	I,
Hausman Samuel		III, IV	„	I, II, III, IV
Bredy Karol	IV;	I, II, III, IV	„	
Meck Jan	IV;			
Stebnicki Tomasz		I, II, III, IV	„	
Pichl Józef		III, IV	„	
Bentkowski Jerzy				I,
Schuldenfrei Sina				I, II, III, IV
Zarząd Dóbr Łopuszka wielka				I, II, III, IV
Wiśniowski Jan		IV	„	
Solak Jakób				I,
Dr. Heine Bolesław				I,
Inż. Kimelman				I,
Greszczuk Ignacy		III, IV	„	
Szpunar Michał		II, III, IV	„	
Perec Jan		II,	„	
Wojewoda Wojciech		II, III,	„	
Kuc Stanisław		III. IV	„	

Wiadomości podatkowe, prawne i gospodarcze.

KALENDARZYK PODATKOWY NA GRUDZIEŃ.

Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w miesiącu grudniu przypadają płatności następujących podatków:

Dnia 15. grudnia: wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotów osiągniętych w miesiącu listopadzie br. przez przedsiębiorstwa handlowe I. i II. kategorji oraz przedsiębiorstwa przemysłowe I.—V. kategorji o ile prowadzą prawidłowe księgi handlowe.

Do 10. grudnia wpłata raty na poczet zaległości podatku majątkowego w wysokości 1% i 06% wartości majątku przyjętej za podstawę wymiaru tego podatku.

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE

należy wykupić najdalej do 31. grudnia b. r. W razie wątpliwości odpowiedniej dla danego przedsiębiorstwa, udzielają wskazówek i wyjaśnień miejscowe Urzędy Skarbowe.

STAŁY PODATEK MAJĄTKOWY.

Do Sejmu wpłynął projekt ustawy o stałym podatku majątkowym.

Według tego projektu majątek osób (fizycznych i prawnych), przekraczający 10.000, będzie opodatkowany:

do 15.000 — 4%, wyżej 15.000 5%, od całego majątku.

Od płacenia podatku zwolnione mają być przedsiębiorstwa państwowe, komunalne, spółdzielnie mieszkaniowe.

O OGRANICZENIE WYWOZU OTRĄB.

W debatach sejmowych klub Piasta uzasadniał nagłość wniosku o ograniczenie wywozu otrąb. Wniosek domaga się, aby dla wszystkich gatunków otrąb cło wywozowe wynosiło przynajmniej 10 zł od 100 kg, oraz ażeby nie udzielano zezwoleń kontyngentowych na wywóz otrąb bez cła. Nagłość wniosku przyjęto jednomyślnie.

ZNIESIENIE ZAKAZU PRZYWOZU PSZENICY.

Dziennik Ustaw z 11. grudnia zamieszcza rozporządzenie Rady ministrów o zniesieniu zakazu przywozu pszenicy. Zniesienie zakazu obowiązuje od 16. b. m. W tym samym numerze Dziennika Ustaw znajdują się dwa rozporządzenia, ustanawiające cło przewozowe od pszenicy w wysokości 11 zł od 100 kg. Pszenica przewożona za zezwoleniem Ministerstwa skarbu jest wolna od cła.

JAK ZAPOBIEC PLEŚNIENIU CHLEBA.

Niezmiernie ważna sprawa pleśnienia chleba była dotychczas niewyjaśniona i prowadziła nieraz do sporów pomiędzy dostawcą mąki a piekarzem, kto winien, że chleb pleśnieje. Dlatego śpieszymy obznajmić czytelników naszych z najnowszemi wynikami, jakie dały badania, podjęte mianowicie przez dr A. Forneta, opublikowane w broszurze „Teorja praktycznego przygotowania chleba", a słuszność których stwierdzono w berlińskim Instytucie badań doświadczalnych dla przetworów zbożowych, oddział piekarstwa.

Doświadczenia dra Forneta rozstrzygnęły przedewszystkiem kwestję, czy pleśń dostaje się do chleba z zewnątrz, czy też już razem z mąką, od wnętrza.

Wypieczono mianowicie chleby z mąki, dostarczanej piekarzom berlińskim przez urząd miejski, a więc z mąki normalnej, ale złożono je w różnych miejscach. I okazało się, że najszybciej pleśniały chleby w miejscu normalnie wilgotnem i ciepłem, zanieczyszczonem nadto pyłem mącznym.

Spleśniały również chleby z tego samego wypieku, złożone w wilgotnej piwnicy, natomiast chleby, złożone na strychu, gdzie był przeciąg, nie spleśniały prawie wcale, chociaż i tam powietrze nie było wolne od grzybków pleśni; bo wogóle znajdują się one wszędzie, rozwijają się jednak tylko w miejscu ciepłem, wilgotnem i nieprzewietrzanem, jak tego właśnie dowodzą doświadczenia dra Forneta.

Część chlebów złożono w samej piekarni, ale pomimo, że tutaj, skutkiem pyłu mącznego, znajdowała się największa ilość grzybków pleśni, a więc osiadły one również na chlebach, rozwinąć się nie mogły z braku wilgoci.

Wreszcie część chlebów z tego samego wypieku, natychmiast po wyjęciu z pieca, zawinięto w papier, trzymany poprzednio w ciągu pięciu minut w piecu, a więc od grzybków pleśni wolny, i złożono je, tak samo jak chleby bez papieru: część w wigotnej piwnicy, część w suchem miejscu z przeciągiem, zaś część w miejscu z normalną ilością grzybków pleśni. Ale żadne z tych chlebów nie spleśniały — dowód niezbity, że pleśń dostaje się na chleb z zewnątrz. O ile znalazłaby się już w dostarczanej mące, powinna zginąć dzięki wysokiej temperaturze pieca. Jednakże nie jest ona bez wpływu na smak chleba, który staje się gorzki; przeto unikać należy mąki spleśniałej.

Z doświadczeń dra Forneta wynikają przepisy praktyczne, których trzymać się winien piekarz, ażeby zapobiec pleśnieniu chleba.

1. Ciasto nie powinno być za miękkie;

2. Chleb należy wypiekać długo i mocno, ażeby zmniejszyła się zawartość w nim wody, i utworzyła się chroniąca go od pleśni skóra.

O ile zaś piekarz nie chciałby skwitować z większego wykorzystania wypieku, t. j. z miękkiego ciasta i krótkotrwałego pieczenia, to musi on bezwarunkowo przestrzegać następujących przepisów:

1. Składać chleb w miejscu możliwie wolnem od pleśni, t. j. niezanieczyszczonym przez pył mączny;

2. natychmiast po wypieczeniu składać chleb na patykach, umieszczonych na półkach, w miejscu jaknajlepiej przewietrzanem, oraz w należytej odległości jeden od drugiego. Najlepiej nadawałyby się do tego otwarte szopy z dachem.

W braku zaś tych, dobrze jest składać chleb w samej piekarni lub w przyległych izbach. Wyschnie on tam nieco, ale za to będzie wolny od grzybków pleśni.

W gospodarstwie domowem przechowywać należy chleb w tym samym papierze, w jakim przyszedł on od piekarza, nadto w czystej, chłodnej i suchej puszce blaszanej, wzgl. kamiennym garnku z pokrywką; tylko chleb świeży trzyma się w otwartym koszyku lub woreczku.

A. K.

Należy pamiętać o wystawie krajowej w Poznaniu 1929

Pytania i odpowiedzi.

PYTANIE 11.

Posiadam młyn pszenny i chciałbym poprawić mąkę z uwagi na dzisiejszą silną konkurencję. Urządzenie moje składa się z aspiratora, łuszczarki, pojedynczych walców 350×600 mm. z 8 ryflami z ustawieniem ostrze przeciw ostrzu. (Walec ten przemiela wszystkie śróty) pojedynczych walców wymiałowych 300×400 mm z 8 ryflami z ustawieniem grzbiet przeciw grzbietowi (walec przemiela grysiki). Wyciąg 70—72%. Proszę o poradę, co mam zrobić.

PYTANIE 12.

Jak należy budować budynek młyński i urządzenia wewnętrzne aby zmniejszyć niebezpieczeństwo pożaru do minimum i tem samem uzyskać jak najniższą taryfę asekuracyjną.

PYTANIE 13.

Istniejąca w młynie maszyna do czyszczenia kaszek i mulików jest zupełnie zniszczoną i musi być nową zastąpiona. Upraszam P. T. Kolegów o podanie mi wskazówek, jaką maszynę mam zamówić, jakiej wielkości i z jakim naciągiem. Przemiał 300 q w cisgu 24 godzin.

PYTANIE 14.

Jaki mam zamówić pas skórzany dla motoru o sile 100 K. M. o ilościach obrotów 220 na minutę i koie pasowym 1500 mm. Ubikacja jest wilgotna.

PYTANIE 15.

Zakupiłem kamień o średnicy 1000 mm do przemiału ziarna na pytel w młynie gospodarczym. Kamień ten przemielał ziarno przez kilka tygodni dobrze, nagle zaczął się podlepiać, nawej przy suchem zbożu, materjał odrywać i kruszyć, zwłaszcza przy nasiekaniu. Upraszam o wyjaśnienie, gdzie szukać należy winy, czy do takiego stanu może doprowadzić obsługa młynarza, czy jest to błąd samego kamienia.

Prenumerator z Lipnicy murowanej.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 3.

Cepy w łuszczarce winne mieć 12—14% skosu. Więcej okrągła forma cepów jest bardziej wskazaną od płaskiej, albowiem lepiej uderzają ziarnem o płaszcz, co przy łuszczeniu jest rzeczą bardzo ważną.

Cepy powinne być od płaszcza oddalone o 15 do 20 mm. Należy zapodać ilość obrotów Łuszczark. na minutę aby uzyskać dalsze pouczenia.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 6.

Pęknięty kamień można spoić za pomocą magnezytu, chlormagnezytu i tego materjału, z którego jest zrobiony kamień. Wszystkie potrzebne materjały wraz z przepisem wykonania można otrzymać we firmie Molitor — Lwów, Boimów 3.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 7.

Przed rekonstrukcją młyna należy w pierwszym rzędzie wezwać fachowca na miejsce aby z nim omówić i ustalić program rekonstrukcji. Na podstawie iego musi inżynier wykonać plan przebudowy i przedłożyć go Starostwu do zatwierdzenia. Po uzyskaniu tego zatwierdzenia można przystąpić do przebudowy, bez jakichkolwiek trudności ze strony władz. Informacji i porad w tym kierunku udziela Koło Młynarzy bezpłatnie i poleca odpowiednich fachowych inżynierów

ODPOWIEDŹ NA PYTANIE 8.

Po myśli ustawy z dnia 16 maja 1922, przysługuje zwyczajnym pracownikom urlop 8-dniowy o ile ich praca trwa bez przerwy rok w danem przedsiębiorstwie, 15-dniowy o ile trwa bez przerwy 3 lata.

Kierownikom przysługuje prawo do urlopu 2-tygodniowego po półrocznej pracy, zaś 1-miesięczny po rocznej nieprzerwanej pracy.

Urlopy w tych wypadkach są płatne.

Przegląd pism.

WYSZEDŁ Z DRUKU:

Nr. 23 „Rolnika Ekonomisty“ organu Związku Polskich Organizacyj Rolniczych.

Numer zawiere w treści: artykuły pp. d-ra M. Dalkiewicza p. t. „W kwestji zsyndykalizowania wywozu trzody chlewnej i przetworów mięsnych zagranikę“, W. Krzywickiego — „Polski przemysł ryżowy“, sprawozdanie z działalności Związku Polskich Organizacyj Polniczych, konjunktury cen, przegląd zagraniczny, kronikę zagraniczną, kronikę krajową, przegląd piśmiennictwa krajowego i zagranicznego, recenzje i sprawozdania oraz statystykę“.

Nr. 23 „Wiadomości gospodarcze“ Izby przemysłowej i handlowej we Lwowie, zdają sprawozdanie z ogólnej sytuacji za czas od 15. XI do 1. XII. b. r. z dziedziny giełdowej, handlowej i przemysłowej. Podnoszą przytem kwestję bilansu handlowego.

Nr. 23 „Społem“ organ Związku Spółdzielni. Numer zawiera artykuły: O ideologji ruchu spółdzielczego i zagadnienia pospod.-społecznego, Przeglądach, Praktykach Spółdzielni.

Z giełdy zbożowo-towarowej.

PSZENICA I ŻYTO ZAGRANICĄ.

W drugiej połowie listopada tendencja uległa bardzo znacznemu wzmocnientu i to zarówno na rynku amerykańskim, jak i niemieckim Szczegółowe notowania przedstawiają się następująco:

	Pszenica	Żyto
Chicago	37·95—38·22	35·95—37·05
New York:		
Manitoba I	44·00	40·17
Redwinter II	52·07	—
Hartwinter	43·23	—
Hamburg	47·61	46·16
Berlin	44·61—45·24	42·70—43·33

ŻYTO I MĄKA ŻYTNIA.

Podaż żyta wzrosła ostatnio bardzo poważnie. Równocześnie jednak ceny kształtowały się w sposób zmienny. Początkowo istniała rozbieżność pomiędzy notowaniami poważniejszych giełd, a faktycznemi cenami zakupu, które były niższe od 0·50—1 zł na 100 kg. W końcu miesiąca jednakże rozbieżność ta znikła, ustępując miejsca zwyżce. Ceny mąki żytniej oraz otrąb utrzymały się na poziomie poprzednim.

PSZENICA I MĄKA PSZENNA.

Wobec istniejącej nadal dysproporcji pomiędzy podażą a popytem ceny pszenicy kształtują się zwyżkowo. Różnica w notowaniach za ostatnie 2 tygodnie wynosi około 1·50 na 100 kg. Równolegle do wzrostu cen pszenicy wzrastają i ceny mąki pszennej, która w dalszym ciągu jest wykupywana nietyle do bezpośredniego spożycia, ile do celów składowania.

KASZE JĘCZMIENNE I PERŁOWE notowane są bez zmian.

KASZE GRYCZANE.

Młyny w Małopolsce obniżyły ceny w granicach od 1·50 do 2 zł na 100 kg. Na Wołyniu zniżka jest mniejsza, waha się bowiem około 1 zł na 100 kg i przytem nie wszystkie młyny jeszcze uwzględniają ją w swych notowaniach.

KASZE JAGLANE

zdrożały w końcu listopada od 1 do 2 zł na 100 kg. Równocześnie przewidywana jest zwyżka dalsza.

Orjentacyjne ceny ziemiopłodów i ich przetworów.

Ceny należy rozumieć za 100 kg. franco wagon stacja załadowania.

Mąka pszenna	84
„ „ 4/0—65%	68—71
Manna	75—84
Mąka żytnia 70%	48·50
„ „ 70%	47·50
„ „ 70%	48·—
„ „ 70%	47·50
Kasza jęczmienna I. gat.	48—52
„ „ II. gat.	46—48
„ perłowa A.	65—68
„ „ B.	60—63
„ gryczana palona 1/1	68—73
„ „ łamana	67—69
„ „ biała 1/1	71—75
„ „ biała łamana	69—75
„ krakowska 0 i I. gat.	100—104
„ „ 00	103—107
„ „ 000	108—114
„ „ 0000	112—124
„ „ II. gat.	90—110
Jaglana I. gat.	73—80
Jaglana II. gat.	64—72
Groch Wiktorja	73—93
„ „ II. gat.	68—82
„ polny I. gat.	48—52
„ „ II. gat.	45·—
Fasola biała	119—121
„ cukrowa	120—150
Otręby żytnie	26—27·50
„ pszenne	27·50—29
Makuchy lniane	50

Upraszamy o nadsyłanie prenumeraty.

Kronika.

BADANIE CEN CHLEBA.

P. Minister Składkowski wydał okólnik do wszystkich województw w sprawie cen chleba. Okólnik zarządza aby wojewódzcy referenci aprowizacyjni systematycznie badali 2 razy miesięcznie ceny chleba w ważniejszych ośrodkach województwa, a w razie zauważenia nieusprawiedliwionych różnic przeprowadzali badanie na miejscu i ustalali łącznie z zainteresowanemi czynnikami ceny chleba. (Arol)

POŻYCZKI NA MECHANIZACJĘ PIEKARNI.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, iż spółdzielnie, związki komunalne i osoby lub firmy prywatne, przystępując do budowy piekarni większych, obliczonych na minimalną dzienną produkcję 5000 kg. pieczywa — winny podanie o pożyczki kierować do odpowiedniego województwa, które ze swą opinją przesyła do Min. Spraw. Wewn. Natomiast wszystkie inne podania kierowane będą przez wojewodów wprost do odpowiedniego oddziału Banku Gosp. Kraj. (Arol).

IMPORT PSZENICY WĘGIERSKIEJ.

W uzupełnieniu wzmianki dowiadujemy się, że Związek Spółdzielni Spożywców zakupił 600 wagonów pszenicy po cenie 26.35 pengo franco granica Orłowo, od jednej z firm handlowych i dwóch banków węgierskich. Pszenica ta wolna od cła przywozowego i płaci tylko opłatę stemplową w wysokości 56 zł. od wagonu 15-tonowego. Transport ten pójdzie prawdopodobnie na zasilenie państwowej rezerwy zbożowej.

TABLICE ZBOŻOWE.

W opracowaniu i nakładem Głównego Urzędu Miar wyszły z druku: **„Tablice zamiany gęstości zboża w stanie zsypnym“**, Warszawa, 1928, stronic 90, cena 4 złote za egzemplarz w tekturowej okładce, do nabycia w Głównym Urzędzie Miar w Warszawie, ul. Elektoralna 2.

Tablice te zawierają wstęp z pisem gęstościomierza litrowego i ćwierćlitrowego legalnego typu oraz sposobu ich użycia. Właściwe tablice redukcyjne służą do zamiany wskazań gęstościomierzy dla pszenicy, żyta owsa, jęczmienia, gryki, prosa, konopi i lnu. Dla orjentacji dołączone są tablice dla zamiany legalnej miary metrycznej na miarę holenderską (gdańsko-holenderską) i odwrotnie.

Książka ta niezbędna jest dla ziemian, właścicieli młynów oraz handlujących zbożem, gdyż zawarte w niej tablice umożliwiają jednoznaczne określenie próby zboża (gęstości zboża w stanie zsypnym) przy użyciu gęstościomierzy (wag zbożowych).

KLĘSKA NIEURODZAJU NA WILENSZCZYŹNIE.

Ogólny niedobór w zbiorach, obliczony dla Województwa wileńskiego wyraża się w następujących cyfrach: a) żyto — brak około 1 milj. q, b) jęczmień — przeszło pół milj. q, c) kartofle — przeszło 2·5 milj. q.

Do tego doliczyć należy niedobór w paszy. — Wysokość strat obliczona na gotowkę wyraża się w sumie sięgającej w przybliżeniu 100 milj. zł.

ZASIEWY ZIMOWE NA UKRAINIE

Do połowy ubiegłego miesiąca zostało uprawionych na Ukrainie sowieckiej 7 i pół miljona ha tegorocznej powierzchni zasiewów zimowych, czyli 80% powierzchni wedle zamierzeń rządowych. W przeważającej części ukraińskizh obszarów stepowych zasiewy zimowe już ukończono.

Drobne ogłoszenia.

Fabryka maszyn, kamieni młyńskich i odlewnia żelaza

G. KULIK

W LUBLINIE

FABRYKI W LUBLINIE	BIURA:
ul. Wesoła 20.	w Lublinie, Zamojska 18.
i Przemysłowa 10.	w Wilnie, Mickiewicza 9.

poleca wszelkie maszyny i artykuły wchodzące w zakres potrzeb młynarstwa. Specjalność fabryki: perlaki automatyczne systemu „MARS". Kosztorysy i porady na żądanie udziela się bezpłatnie.

2—12

3—12

DEUTZ

Motory-DIESLA bez kompresora, gazowe, benzynowe, i t. d. motorowe lokomotywy, lokomobile, pompy, kompresory, walce drogowe i t. p.,. jakoteż wszelkie fabrykaty F-my HUMBOLDT KÖLN-KALK

dostarcza

Deutz-Humboldt" Inż. Alojzy Schacherl LWÓW Romanowicza 1/M. Telefon 6-72.

M. STEINHAUS

Lwów, Grodecka 10 a

poleca: walce, perlaki, tryjery, kamienie, oraz wszelkie maszyny w zakres młynarstwa wchodzące stale na składzie.

4—24

Łódzka Fabryka Motorów

HENRYK WEGNER Spadkobiercy

w Łodzi, ul. Kilińskiego 112.

ROK ZAŁ. 1896. ROK ZAŁ. 1896.

Poleca swoje I-a motory ropowe najnowszej konstrukcji na dogodnych warunkach. Wielkie oszczędności na paliwie, przeto nader ekonomiczne.

16—24

Oprócz tego fabryka buduje w specjalnym dziale wentylatory ang. systemu „Blackman" i wentylatory kuzienne wysokiego ciśnienia.

Poszukujemy reprezentantów.

Fabryka maszyn, odlewnia żelaza i metali

„FERRUM"

4—24 Spółka z ograniczoną poręką

Lwów, Żółkiewska 147. — Tel. 14-07.

Stacja kolejowa LWÓW-PODZAMCZE — Konto P. K. O. Nr. 141.875.
Adres dla telegramów: FERRUM, LWÓW.

Buduje i przeprowadza rekonstrukcje młynów, gorzelń, i tartaków. -- Wykonuje wszelkie roboty konstrukcyjne, żelazne, kotły i zbiorniki, części transmisyjne, odlewy żelazne od najmniejszej do największej wagi z modeli własnych lub nadesłanych. — Instalacje różnych zakładów przemysłowych.

RYFLOWANIE WALCÓW.

NIEZBĘDNY DLA WSZYSTKICH!

Polecam W. P. tylko za 3 zł. z przesyłką.

Momentalny licznik! Wielka ekonomja czasu!

Błyskawicznie można mnożyć, dzielić i wyliczać procenty! Niezbędny dla wszystkich instytucji, przedsiębiorstw, nauczycieli, uczących się, biuralistów, kasjerów, buchalterów, wszystkich urzędników i t. p. osób.

Dostępny dla każdego bez straty czasu i energji, jak również bez specjalnego przygotowania się. Daje gotowe rezultaty mnożenia, dzielenia i wyliczenie procentów automatyczną szybkością czytania. W wypadkach potrzeby momentalnych obliczeń jest niezrównany!

Cena tylko 3 zł. z przesyłką. Listy i przekazy adresować:

HENRYK CUKIERSZTEJN, Warszawa, Leszno Nr. 27/67.

3-3 Konto czekowe P. K. O. Nr. 7863.

P. S. Wysyła się po otrzymaniu należności, można i za zaliczeniem, w tym wypadku kosztują o 1 zł. drożej (4 złote).

LEOPOLD KASPAR

Senice, Czechosłowacja

poleca oryginalne perlaki „MARS" tylko u swego przedstawiciela

M. Steinhausa

Lwów, Grodecka 10 a

13—24 Zawsze na składzie.

Fabryka istnieje od 1880 r.

JÓZEF LEWIŃSKI

WŁOCŁAWEK

Fabryka kamieni młyńskich

poleca znakomitej dobroci

Kamienie Francuskie Naturalne

złożone z oddzielnych sztuk oryginalnego francuskiego La Ferte kwarcu.

3—24

Kamienie Sztuczne:

KWARCOWE z najlepszego francuskiego kwarcu, KWARCOWO - SZMERGLOWE, SZMERGLOWE I PIASKOWE.

KAMIENIE NATURALNE FRANCUSKIE do mielenia wszelkich farb, glazury, gipsu i innych substancj twardych.

Nakładanie świeżej masy kwarcowej lub szmerglowej w maszynach do czyszczenia zboża, łuszczarkach perlakach i śrutownikach.

KWARC I SZMERGIEL mielony w różnych grubościach ziarna. MAGNEZYT I CHLOREK MAGNEZU.

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi,

wyrabia jako specjalność:

Walce młyńskie

w stanie surowym lub zupełnie gotowym, nie ustępujące w niczem walcom zagranicznym. Łożysko elewatorowe, kompletne przystawki napędowe do elewatorów. Mechanizmy i całkowite uzbrojenia do kamieni młyńskich i t. p.

Pędnie (Transmisje). **Koła zębate,**

Tokarki szybkotnące,

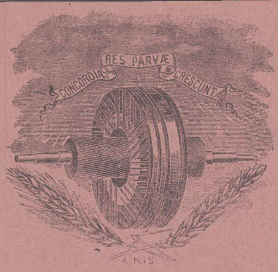
Wiertarki słupowe.

Ruszta ekonomiczne oraz wszelkie odlewy żeliwne. 12—12

WŁASNE BIURO SPRZEDAŻY:

Warszawa	Kraków	Poznań	Lwów	Katowice	Lublin	Gdańsk
Jerozolimska 51.	Basztowa 24.	Cieszkowskiego 8.	Zyblikiewicza 39.	Ks. Damrata 9.	Krak. Przedm. 58.	Schüsseldamm 62.

Dostawa ze składu lub w terminach krótkich.

CZĘSTOCHOWA 1909 — MEDAL ZŁOTY
za postępową fabrykację maszyn młyńskich.
Egzystuje od 1900 r.

FABRYKA MASZYN i KAMIENI MŁYŃSKICH
ŁĘGIEWSKI i HARTWIG

WARSZAWA — PRAGA, UL. SZEROKA Nr. 11.
dom własny.
Telefony Nr.: 16-08 i 38-34.
POLECA:
wyroby własne według najnowszych wymagań techniki wykonywane, jako to:

DLA MŁYNÓW ZBOŻOWYCH: wialnie, maszyny żubrowe, szmerglowe, szczotkowe postawy walcowe podwójne i pojedyncze najnowszego całożelaznego modelu, pytle płaskie samokrężne jednoskrzyniowe i dwuskrzyniowe, pytle odśrodkowe, wialnie kaszowe, filtry do kurzów i pośladów, filtry i wentylatory do chłodzenia mlewa (aspiracje).
Kamienie francuskie i sztuczne. Gazę jedwabną gwarantowanego gatunku.

DO WYROBÓW KASZ: Perlaki z obsługą samodziałającą (automatycznie) i ręczne. — Krajalnice, łamacze, sortowniki z wentylacją do kasz perłowych.

Transmisje syst. Sellersa z automatycznem obrączkowem smarowaniem.

Turbiny wodne systemu Francis'a.

DLA GOSPODARSTW WIEJSKICH: Śrutowniki z kamieniami i tarczowe.

Wszelkie artykuły dla młynów. — Liczne referencje odbiorców.

20—24 KOSZTORYSY I CENNIKI NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.

Gaza młynarska oryg. szwajcarska marki:

Schindler najlepsza najtrwalsza

JEDYNA GAZA PRZY KTÓREJ OZNACZENIE GATUNKU JEST TKANE WZDŁUŻ BRZEGÓW.

GEN. ZAST. M. WEINREB LWÓW 3 MAJA 11a

ARS Lwów

ROK ZAŁOŻENIA 1910. Telef.: 1-79 46-93

Budowę nowych i przebudowę starych młynów przeprowadza

„PILOT"

Spółka z ogr. por.

Centrala we Lwowie, ul. Batorego 4.

4—6 poleca

Perlaki s. Kaspra pierwszorzędnego wyrobu. Kamienie młyńskie niezrównanej jakości. Walce, Aspiratory, Pytle, Jagielniki, Kaszarki, Motory ropne i na gaz. Turbiny Francisa. Dynamomaszyny, Ryflarki, Strugarki, Wiertarki, Gatry, Transmisje, Łożyska kulkowe. Pasy, Gazę, Gurty, Czerpaki, Olejarnie, Prasy do dachówek, Maszyny rolnicze.

Ceny konkurencyjne. Dogodne spłaty.
Katalogi darmo. Plany i Projekta.
Liczne listy pochwalne.
Odwiedziny inżynierów i monterów na żądanie.

„Drukarnia Narodowa" Lwów. ul. Szajnochy l. 2. — Tel. 2' 35.